

UCHWAŁA NR IV/29/24
RADY MIEJSKIEJ W JEDWABNEM

z dnia 23 lipca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990) o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U z 2024 r. poz.609 ze zm.) , art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U z 2024r.poz.424 ze zm.) , Rada Miejska w Jedwabnem uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXXII/243/21 Rady Miejskiej w Jedwabnem z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2026.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jedwabnego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Górski

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ oraz OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE
JEDWABNE NA LATA 2024 - 2030**

JEDWABNE 2024

Spis treści

I Wstęp	3
II Podstawy prawne	5
III. Przemoc – podstawowe pojęcia, opis zjawiska	6
IV Podstawy prawne systemu przeciwdziałania przemocy domowej	8
V Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Jedwabne	8
1. Podstawowe informacje o gminie	8
2. Skala zjawiska na terenie Gminy Jedwabne- dane instytucjonalne	9
VI Uzależnienia od alkoholu a przemoc	15
VII Zasoby instytucjonalne na terenie Miasta i Gminy Jedwabne w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	16
VIII Adresaci Programu	19
IX Założenia i cele programu	19
X Realizatorzy Programu	25
XI Monitoring i ewaluacja Programu	25
XII Finansowanie Programu	25
XIII Harmonogram realizacji Programu	25

I. WSTĘP

Rodzina stanowi najważniejsze środowisko, w którym żyje człowiek. Jest objęta szczególną ochroną i opieką, jak stanowi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. W rodzinie kształtuje się osobowość, system wartości, styl życia. Rodzina to grupa osób połączonych przez pokrewieństwo, jednak istnieją też rodziny niebazujące na pokrewieństwach, ale na więzach i wzajemnym zaangażowaniu. Rodzina określana jest, jako najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Wynika to z jej funkcji, która polega na kształtowaniu postaw i zachowań małoletniego członka rodziny. Rodzice czy opiekunowie to tak zwana pierwsza matryca miłości dla dziecka, odnośnik, dzięki któremu tworzy on swoje emocjonalne więzi z innymi ludźmi w późniejszym życiu. Rodzina pełni wiele funkcji, które zawierają w sobie różne potrzeby materialne i emocjonalne. Rozróżnia się:

- **funkcję prokreacyjną** (mającą za zadanie zaspokoić potrzeby seksualne małżonków, którzy tworzą rodzinę),
- **materialną** (polegającą na zapewnieniu bytu i prowadzeniu wspólnie gospodarstwa domowego),
- **wychowawczą**, (która ma zapewnić dziecku możliwość poprawnego procesu socjalizacji),
- **emocjonalną**, która polega na budowaniu więzi i dbaniu o dobrostan psychiczny jej członków.

W rodzinie człowiek, w tym przede wszystkim dziecko poszukuje miłości, szacunku, akceptacji. Oczekuje od własnej rodziny spokoju, rzeczowego dialogu, życzliwości, bezpieczeństwa i ciepła domowego. Wspólnota rodzinna może tworzyć środowisko, w którym istnieje bliskość psychiczna jej członków, ciepło domowe, życzliwy dialog w interakcjach osobowych, wzajemne wspieranie w osiąganiu założonych celów. Takie środowisko stanowi najlepsze warunki do przekazywania wartościowych społecznie wzorów i kształtowania własnej tożsamości. Rodzina może być także dla jej członków środowiskiem negatywnym, pełnym agresji, przemocy, ciągłych konfliktów o dużej sile emocjonalnej. Środowiskiem, które jest obojętne, nieżyczliwe, odtrącające dziecko, dostarczające mu nieodpowiednich bodźców emocjonalnych i społecznych. Stanowi wówczas dla dziecka pewien ciężar, który ogranicza mu poczucie szczęścia i osiągnięcia sukcesu życiowego.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzeniem ze strony osób bliskich. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest optymalnym środowiskiem rozwoju i samorealizacji. Natomiast przemoc jest jednym z ważnych zagrożeń dla realizacji tej podstawowej funkcji rodziny, jak i dla samorealizacji każdego z jej członków.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r., poz. 424 z późn. zm.) stanowi, że przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do

życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności ...”

Statystycznie większość osób doznających przemocy domowej stanowią kobiety. Innymi szczególnie wrażliwymi kategoriami osób doznających przemocy domowej są m.in.: małoletni, osoby starsze, osoby niepełnosprawne. Szczególna ochrona i wsparcie powinny być dedykowane dzieciom, zarówno doznającym przemocy domowej, jak i będącym świadkami przemocy.

Przemoc domowa może być skutkiem i przyczyną dysfunkcji społecznej. Przemoc jest trudna do zdiagnozowania, lecz rozmiary i szkodliwość zjawiska związanego z przemocą domową wskazuje na to, że jest istotnym problemem społecznym w Polsce.

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy między innymi do zadań gminy określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j Dz. U. z 2023r poz. 901 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j Dz.U. 2023, poz. 2151 z późn. zm.). Opracowanie i realizacja Programu o Przeciwdziałaniu Przemocy domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Jedwabne na lata 2024-2030, w której wspieranie osób i rodziny w trudnych sytuacjach kryzysowych jest jednym z podstawowych założeń. Skierowany jest do instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie miasta i gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej też do lokalnej społeczności, w szczególności do osób uwikłanych w przemoc. Zadaniem Programu jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej oraz zmiana w świadomości społecznej mitów i stereotypów na temat przemocy domowej, zwłaszcza tych, które służą, jako argument do stosowania przemocy lub też do jej usprawiedliwienia, ukrywania czy bagatelizowania. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jedwabne ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2024 – 2030. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

II. PODSTAWY PRAWNE

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jedwabne na lata 2024-2030 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 w/w ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do pozostałych zadań własnych gminy należy:

1. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
2. zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
3. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (t.j. Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2024, poz. 424 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2023, poz. 901 z późn. zm.),),
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2024 poz. 177 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2024 poz. 609 z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. 2024 poz. 145),
9. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2809 z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz. U. 2024 poz. 17 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. 2024 poz. 37 z późn. zm.),
12. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1550 z późn. zm.),
13. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. 2024 poz. 560),
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1870).
15. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku.

III. PRZEMOC – PODSTAWOWE POJĘCIA, OPIS ZJAWISKA

Przemoc domowa – w świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Do najczęstszych i wymienionych w aktualnie obowiązujących¹ formularzach form przemocy domowej należą:

- **przemoc fizyczna:** bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie, popychanie, uderzanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk, ciągnięcie za włosy, itp.;
- **przemoc psychiczna:** izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, demoralizowanie, ciągłe niepokojenie, upokarzanie, zawstydzanie, itp.;
- **przemoc seksualna:** zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych, itp.;
- **przemoc ekonomiczna:** nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie, itp.;
- **przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej:** wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, itp.;
- **inne formy przemocy,** np. zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby,

niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków, itp.

Wszystkie wymienione powyżej rodzaje i formy przemocy występują bardzo często w środowisku rodzinnym. Przemoc domowa zwykle nie jest aktem pojedynczego zachowania. Najczęściej jest to proces, który składa się z trzech, kolejno następujących po sobie faz:

1. fazę narastania napięcia,
2. fazę ostrej przemocy,
3. fazę miodowego miesiąca.

Faza narastania napięcia to czas, w którym pomiędzy sprawcą a osobą doznającą przemocy dochodzi do spięć i konfliktów. Towarzyszy temu nerwowa atmosfera. „Sprawca jest coraz bardziej poirytowany, prowokuje awantury (...), ofiara próbuje naprawiać i ratować domową atmosferę, (...) mimo to w relacji między nimi dominuje stres, frustracja, słaba komunikacja, napięcie”. Faza ostrej przemocy charakteryzuje się upustem napięcia, które narastało w osobie stosującej przemoc. Zachowanie takiej osoby staje się nieprzewidywalne i gwałtowne. Dochodzi do uwidocznienia zachowań agresywnych, które mogą objawiać się, np. biciem, niszczeniem przedmiotów czy nasileniem agresji słownej. Taką sytuację może spowodować nawet drobny, banalny szczegół. „Dochodzi do eksplozji zachowań agresywnych, które mogą objawiać się biciem pięściami, przedmiotami (książka, garnek, kabel), kopaniem, grożeniem bronią, duszeniem itd. Można zaobserwować również silne natężenie agresji słownej. Ofiara zazwyczaj jest zaskoczona takim zachowaniem i po zaistniałej sytuacji pozostaje w szoku. Zwykle wtedy podejmuje czyny obronne polegające na „wzywaniu policji, poszukiwaniu pomocy, podejmowaniu decyzji o opuszczeniu domu.

Faza miodowego miesiąca następuje po akcie agresji, w trakcie której napastnik wyraża skruchę. Stara się poprawić relacje z ofiarą, towarzyszy mu głębokie poczucie winy. „Chęć zadośćuczynienia, zapobiegania konsekwencjom (rozwód, sprawa karna, ograniczenie władzy rodzicielskiej) powoduje, że sprawca okazuje skruchę, angażuje się w naprawianie szkód, obiecuje poprawę, składa deklaracje. Jednocześnie usprawiedliwia siebie”. Taka zmiana daje podstawy do złudnego wyobrażenia, iż sytuacja osoby doznającej przemocy uległa poprawie i nie spotka się ona już więcej z przemocą.

IV. PODSTAWY PRAWNE SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

- art. 6 ust. 2 pkt 1, art. 6 ust. 3 pkt 1, art. 9b ust. 1 i ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz 424 z późn. zm.) • Uchwała NR XLVII/352/23 Rady Miejskiej w Jedwabnem z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Jedwabnem,
- Regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Jedwabnem oraz tryb i sposób powoływania i monitorowania grup diagnostyczno-pomocowych na podstawie art. 9a pkt. 6b ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz Uchwały nr NR XLVII/352/23 Rady Miejskiej w Jedwabnem z dnia 21 czerwca 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Jedwabnem.

V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE GMINY JEDWABNE

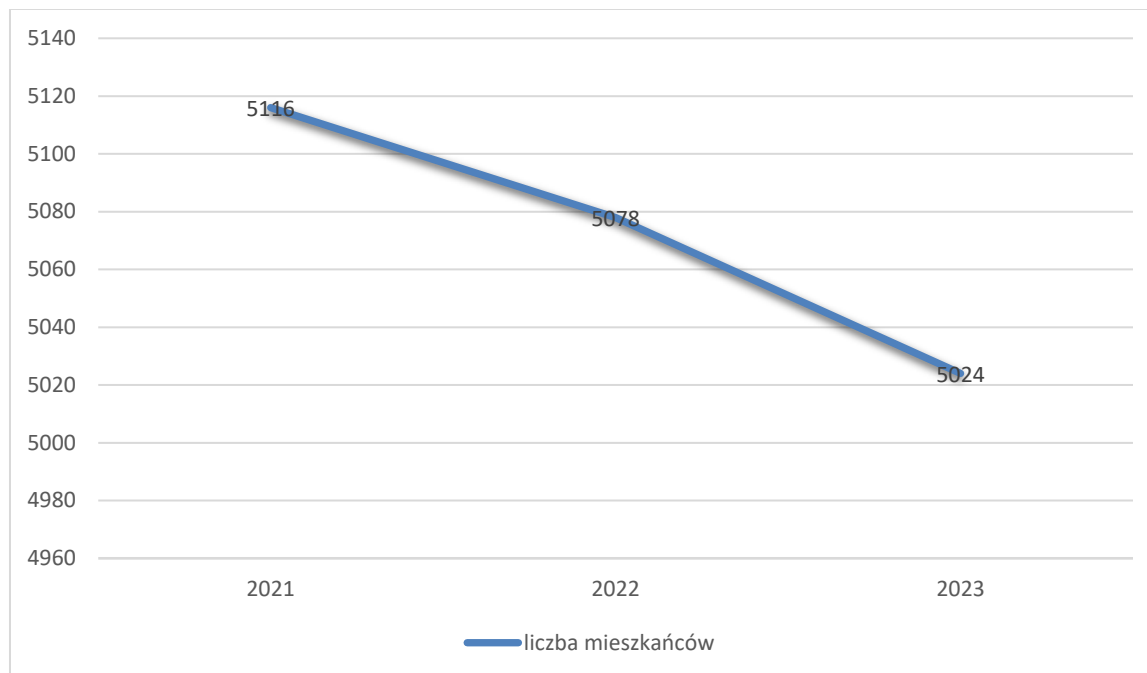
1. Podstawowe informacje o gminie

Gmina Jedwabne to gmina miejsko- wiejska położona w województwie podlaskim, na Wysoczyźnie Kolneńskiej, w północno-wschodniej części powiatu łomżyńskiego i jest jedną z 9 gmin tego powiatu. W skład gminy wchodzi miasto Jedwabne oraz 45 wsi. Burmistrzem Jedwabnego jest pan Adam Mariusz Niebrzydowski.

Gmina ma charakter typowo rolniczy, natomiast miasto Jedwabne jest ośrodkiem działającym na rzecz rolnictwa, obsługi administracyjnej ludności oraz centrum usług publicznych, takich jak: szkolnictwo i służba zdrowia. Spełnia funkcje ośrodka administracyjnego i handlowo-usługowego.

Powierzchnia miasta i gminy -159,42km².

W Gminie Jedwabne liczba mieszkańców w 2023 r. wynosiła 5024 osób, w tym 2488 kobiet i 2536 mężczyzn. W latach 2021-2023 r. liczba mieszkańców gminy Jedwabne zmniejszyła się.

Wykres 1. Liczba mieszkańców w latach 2021-2023.

Źródło: Raport o stanie Gminy Jedwabne za 2021,2022,2023.

Tabela 1. Przyrost naturalny w Gminie Jedwabne- lata 2021-2023.

	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2021	38	82	-44
2022	44	64	-20
2023	28	53	-25

Źródło: Raport o stanie Gminy Jedwabne za 2021,2022,2023 rok.

W skład jednostek organizacyjnych Gminy Jedwabne wchodzi:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnem;
2. Biblioteka Publiczna w Jedwabnem;
3. Miejsko- Gminny Ośrodek Kultury w Jedwabnem;
4. Zespół Szkół Samorządowych w Jedwabnem;
5. Szkoła Podstawowa w Nadborach;
6. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Jedwabnem;

2. Skala zjawiska na terenie Gminy Jedwabne- dane instytucjonalne

Zadania w zakresie pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnem. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, podstawą jej udzielenia jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji.

W 2023 roku w Gminie Jedwabne z pomocy społecznej skorzystało 91 rodzin, w tym 249 osób. W stosunku do 2022 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 12 rodzin, w tym 41 osób. Natomiast w stosunku do 2021 liczba rodzin zmniejszyła się o 30, w tym 98 osób. Wśród mieszkańców Gminy Jedwabne w 2023 roku najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną były: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Zgodnie z art. 9b. ust. 1. w/w ustawy Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3– 5 w/w ustawy, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 w/w ustawy oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a w/w ustawy;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego powoływane są Grupy Diagnostyczno- Pomocowe, które zapewniają interdyscyplinarny, kompleksowy, uwzględniający potrzeby wszystkich członków rodziny, charakter pracy. Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
  - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
  - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Przedstawiamy zjawiska przemocy domowej w mieście i gminie Jedwabne zanotowane w latach 2021-2023. Diagnoza powstała na podstawie badań własnych; Informacji uzyskanych od Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedwabnem, Posterunku Policji w Jedwabnem, Oświaty, Ośrodka Zdrowia, Organizacji pozarządowej, Kościoła, Sądu Rejonowego.

Tabela 2. Liczba sporządzonych formularzy Niebieska Karta- A oraz liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A”

	2021	2022	2023
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A”	8	15	20

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty”- C	5	10	13
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty”- D	6	10	10

Źródło: dane z Zespołu Interdyscyplinarnego

Dane znajdujące się w tabeli 2 wskazują, że w latach 2021-2023 r. liczna wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” ma tendencje wzrostową.

Tabela 3. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty-A” z uwzględnieniem podmiotów wszczynających procedurę w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w tym przez:	8	15	20
Ośrodek Pomocy Społecznej	0	2	1
Policję	8	13	19

Źródło: dane z Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z powyższych danych wynika, że instytucjami wszczynającymi procedurę byli przede wszystkim funkcjonariusze Policji, natomiast przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2022 wszczęli 2 procedury oraz w roku 2023 1 procedurę. Procedura nigdy nie była wszczynana przez inne podmioty do tego uprawnione.

Tabela 4. Posiedzenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego

	Rok		
Liczba posiedzeń	2021	2022	2023
	4	4	5

Źródło: dane z Zespołu Interdyscyplinarnego.

Posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Tabela 5. Liczba osób i rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego

	Rok		
	2021	2022	2023
Liczba osób objętych pomocą ZI ogółem	54	73	70
Liczba rodzin objętych pomocą ZI ogółem	13	17	19

Źródło: dane z Zespołu Interdyscyplinarnego.

Ogólna liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego miała tendencję wzrostową.

Tabela 6. Liczba utworzonych grup roboczych oraz liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych

	Rok		
	2021	2022	2023
Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych	14	18	23
Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	34	35	48

Źródło: dane z Zespołu Interdyscyplinarnego.

W związku z tym, iż coraz więcej jest wszczynanych procedur związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej zwiększa się liczba tworzonych grup diagnostyczno-pomocowych tym samym znacznie zwiększyła się liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych. Posiedzenia odbywały się w zależności od potrzeb wynikających z podejmowanych działań.

Tabela 7. Liczba osób doświadczających przemocy domowej objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych

Liczba osób objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych ogółem, w tym:	Rok		
	2021	2022	2023
Ogółem	41	53	49
Ogółem kobiety, w tym:	13	12	22
Kobiety niepełnosprawne	1	1	2
Kobiety starsze	4	1	6
Ogółem mężczyźni, w tym:	9	5	4
Mężczyźni niepełnosprawni	1	0	0
Mężczyźni starsi	0	1	1
Dzieci	19	36	23

Źródło: dane z Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2022 roku odnotowano najwyższą liczbę osób objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych, natomiast najmniejszą liczbę odnotowano w roku 2021. We wszystkich latach pomocą objęto więcej kobiet niż mężczyzn. Liczba dzieci również w 2022 roku była najwyższa.

Tabela 8. Liczba osób objętych poradnictwem

Liczba osób ogółem objętych pomocą w formie poradnictwa:	Rok		
	2021	2022	2023
ogółem	31	97	49
medycznego	1	3	3
psychologicznego	2	16	20
pedagogicznego	7	15	24

prawnego	1	4	6
socjalnego	18	31	37
Zawodowego i rodzinnego	2	28	35

Źródło: dane z Zespołu Interdyscyplinarnego.

Najwięcej osób skorzystało ze specjalistycznego poradnictwa w roku 2022 zwłaszcza poradnictwa socjalnego. W latach 2021, 2022 oraz 2023 najwięcej osób skorzystało z poradnictwa socjalnego, psychologicznego oraz pedagogicznego. Widoczny jest również duży wzrost poradnictwa zawodowego i rodzinnego porównując rok 2021 a lata 2022 i 2023. Objęcie poradnictwem na terenie naszego miasta i gminy jest trudne z tego względu, iż osoby doznające przemocy muszą wyjeżdżać do Łomży, gdyż na naszym terenie nie funkcjonuje poradnia psychologiczna, pedagogiczna ani biuro porad obywatelskich, gdzie mogłyby uzyskać bezpłatną pomoc.

Tabela 9. Zakończone procedury „Niebieskie Karty”

	Rok		
	2021	2022	2023
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na:	12	15	11
Ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej;	9	8	7
rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	3	7	4

Źródło: dane z Zespołu Interdyscyplinarnego.

Największa liczba zakończeń procedury „Niebieskie Karty” była na skutek ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej.

Tabela 10. Osoby stosujące przemoc domową.

Osoby stosujące przemoc	Rok		
	2021	2022	2023
Kobiety		2	
Mężczyźni		15	
Nieletni		0	
ogólnie		17	

VI. UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU A PRZEMOC.**Tabela nr 11. Porady udzielane przez terapeutę w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin w Jedwabnem.**

ROK	2021	2022	2023
Ilość porad dla dorosłych członków rodziny	145	138	135
Ilość porad rodzinnych	45	39	37
Ilość porad dla osób doświadczających przemocy domowej	25	20	15
Ilość porad dla sprawców przemocy	25	20	15
Ilość porad dla osób uzależnionych od alkoholu	60	52	48
OGÓŁEM	300	269	250

Porad udzielanych przez terapeutę w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin w Jedwabnem odnotowano najwięcej w 2021r dla członków rodziny i osobom doświadczającym przemocy domowej oraz dla sprawców przemocy. Niewielka tendencja spadkowa nastąpiła w 2022r. Na dzień analizowania danych nie dostarczono informacji z Punktu Konsultacyjnego.

Z danych posiadanych przez Zespół Interdyscyplinarny wynika, że w większości rodzin dotkniętych przemocą występuje problem alkoholowy. Należy jednak zaznaczyć, że związek pomiędzy nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy, nie ma charakteru przyczynowo skutkowego, można jedynie mówić o ich współwystępowaniu. Przemoc fizyczna to zachowanie wyuczone, a nie wynik nadużywania substancji psychoaktywnej. Badania dowodzą, że większość sprawców przestępstw popełnionych przy użyciu przemocy, jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu, narkotyków). Także wielu sprawców przemocy domowej krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu. Osłabia on kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością

i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym, jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Około 60% pacjentów leczenia odwykowego przyznaje, że ma problemy związane z przemocą wobec najbliższych. Warto jednak podkreślić, że nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem stosowania przemocy. Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy domowej. Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

VII. ZASOBY INSTYTUCJONALNE NA TERENIE MIASTA I GMINY JEDWABNE W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Do podmiotów realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej należą: **Ośrodek Pomocy Społecznej** – zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego, pracownicy socjalni diagnozują sytuację i potrzeby osoby dotkniętej przemocą domową, udzielają kompleksowych informacji, organizują niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, zapewniają w zależności od potrzeb całodobowe schronienie, koordynują prace w grupach diagnostyczno- pomocowych, realizują procedurę Niebieskie Karty, uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ma możliwość wzywania sprawców przemocy domowej na rozmowę interwencyjną oraz podejmowania działań zmierzających do zawiadomienia prokuratury o popełnieniu przestępstwa, przedstawiciel GKRPA uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno - pomocowych.

Posterunek Policji w Jedwabnem - przyjmuje zgłoszenia od ofiar i świadków o stosowaniu przemocy domowej oraz podejmuje interwencję w tych sprawach, a także realizuje procedurę Niebieskie Karty, funkcjonariusze uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno - pomocowych. Ponadto nadano policji nowe narzędzie w postaci wydawania wobec sprawców przemocy nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Wydany nakaz opuszczenia mieszkania oraz zakaz zbliżania się obowiązują przez okres 14 dni, i może zostać przedłużony.

Placówki służby zdrowia – ośrodki zdrowia (lekarze, zwłaszcza pierwszego kontaktu, pielęgniarki, ratownicy medyczni) - w razie rozpoznania symptomów świadczących o stosowaniu przemocy mają uprawnienia do sporządzenia formularza Niebieska Karta, przedstawiciel służby zdrowia uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Lekarz POZ jest zobowiązany do wystawienia bezpłatnego zaświadczenia o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej.

Placówki oświatowe – pedagodzy mają bezpośredni kontakt z dziećmi i młodzieżą, są uprawnieni do sporządzenia formularza Niebieska Karta, uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Pedagodzy w ramach swych kompetencji obejmują dzieci i młodzież, ze zdiagnozowanym problemem przemocy, wsparciem na terenie szkoły.

Przedstawiciel organizacji pozarządowej - Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej im. A. Mickiewicza w Jedwabnem „Bliżej dziecka”

Przedstawiciel Parafii Rzymsko – Katolickiej – Ksiądz: przeprowadza rozmowy wspierające z osobami doznającymi przemocy domowej, informuje o instytucjach pomocowych dla osób doznających przemocy, wzywa osoby, wobec których istniało podejrzenie, że stosuje przemoc domową, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,

Kurator zawodowy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Łomży.
Zespół Interdyscyplinarny **współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie** motywując osoby stosujące przemoc domowej do uczestniczenia w „Programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową”, wydano jedno skierowanie

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego / Grup diagnostyczno pomocowych zobowiązani są do podnoszenia kwalifikacji poprzez uczestniczenie w szkoleniach.

Tabela nr 14. Szkolenia odbyte w 2021 – 2023 r.

Rok	Szkolenia / konferencje / tematyka
2021	<p>1. Szkolenie dla członków i kandydatów na członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – „Kompedium wiedzy z zakresu działalności KRPA. Tworzenie Gminnych Programów Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w oparciu o wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”,</p> <p>2. „Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany – w ramach prowadzenia procedury Niebieskich Kart – jak to działa w praktyce pracy zespołów interdyscyplinarnych. Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI. Realizacja obowiązków wynikających z tzw.: ustawy antyprzemocowej”</p> <p>3. „Dla kadr Pomocy Społecznej dotyczące zagadnień z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pieczy zastępczej”,</p>

	4. „Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych”
2022	<p>Członkowie ZI/ GDP wzięli udział w zorganizowanym szkoleniu stacjonarnym :</p> <p>1. Dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych. Realizacja obowiązków wynikających z tzw. Ustawy antyprzemocowej. Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowanie do zmian - w ramach prowadzenia Niebieskich Kart - jak to działa w praktyce Zespołów Interdyscyplinarnych. Wykładnia i stosownie prawa przez członków ZI”</p> <p>Dodatkowo pedagog uczestniczył w szkoleniach:</p> <p>1 „ Bezpieczna szkoła „ – zagrożenia i zalecana działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów.</p> <p>2. „Dziecko krzywdzone- procedura odebrania dziecka z rodziny w związku z przemocą w rodzinie plus założenia nowej tzw. Ustawy antyprzemocowej”</p> <p>3. „ Aspekty administracyjno – prawne procedury Niebieskie Karaty „</p> <p>4 Konferencja pt. „ widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy – Razem przeciwko przemocy. „</p>
2023	<p>1.„Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno - pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dokumentacja, wykładnia i stosowanie praw przez członków ZI i grup D-P„ szkolenie online.</p> <p>2. Szkolenie dotyczące „ Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej” zorganizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku – szkolenie stacjonarne</p> <p>3. Najnowsze zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy - ustawa z dnia 13 stycznia 2023 – wszyscy członkowie ZI. – szkolenie stacjonarne</p> <p>4. „Przemoc domowa zmiany regulacji w zakresie działania Zespołów Interdyscyplinarnych „ – szkolenie online</p> <p>Dodatkowo pedagog uczestniczy w szkoleniach</p> <p>1. „Zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej”</p> <p>2. „ Dziecko krzywdzone- procedura odebrania dziecka z rodziny w związku z przemocą domową. Pomoc rodzinom w związku z problemem alkoholowy. Przemoc wobec osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>3. Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy domowej. Wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI. Założenia nowej tzw. Ustawy antyprzemocowej.</p> <p>4. „Aspekty administracyjno – prawne procedury niebieskiej karty</p> <p>5. „Przemoc rówieśnicza, co możemy zrobić?„ Konferencja z udziałem Pana Dariusza Piątkowskiego – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki</p> <p>6. Warsztaty skierowane do pedagogów specjalnych pt. „Profilaktyka przemocy rówieśniczej – działanie szkoły „</p> <p>7. „ Przeciwdziałanie z zakresu przemocy wobec dzieci „</p> <p>8. Profilaktyka zachowań ryzykownych i nadużywanie nowych technologii wśród dzieci i młodzieży w szkole „</p> <p>9. „Bezpieczeństwo w sieci ”</p>
2023	

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Jedwabne na lata 2024-2030 mają charakter ciągły i są skierowane do:

- 1) mieszkańców Miasta i Gminy Jedwabne w tym dla osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób stosujących przemoc domową;
- 3) osób doznających przemocy domowej;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) osób/ instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

IX. ZAŁOŻENIA I CELE PROGRAMU

Program jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ukierunkowanych na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Przemoc domową należy rozpatrywać z wielu perspektyw, w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga wieloaspektowego, systemowego podejścia, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1) ZAPEWNIENIE POMOCY I WSPARCIA ORAZ OCHRONA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ.

Obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą domową (w tym: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom dotkniętym przemocą.

2) PROWADZENIE ODDZIAŁYWAŃ WOBEC SPRAWCÓW PRZEMOCY DOMOWEJ.

Obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.

3) PROWADZENIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH ORAZ EDUKACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, pomaganie osobom dotkniętym przemocą, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych. Obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4) PODNOSZENIE KOMPETENCJI OSÓB REALIZUJĄCYCH ZADANIA ZWIĄZANE Z PRZEMOCĄ DOMOWĄ

Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

I. PIERWSZY CEL SZCZEGÓŁOWY			
Zapewnienie pomocy i wsparcia oraz ochrona osób doznających przemocy domowej.			
Kierunki działań:			
	WSKAŹNIKI MONITORUJĄCE (ROCZNE)	TERMIN REALIZACJI DZIAŁAŃ CELU SZCZEGÓŁOWEGO HARMONOGRAM	REALIZATORZY
1. Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy w szczególności w formie: bezpłatnego poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	a) liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej w związku z występowaniem przemocy domowej, b) liczba osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem	zadanie bieżące, realizowane corocznie	Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnem, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedwabnem, Zespół Interdyscyplinarny w Jedwabnem, placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji w Łomży, Posterunek Policji w Jedwabnem. <u>Partnerzy realizacji:</u> placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościoły i
2. Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty"	przemocy domowej objętych monitoringiem, c) liczba rodzin / osób doznających przemocy domowej objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz		
3. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	liczba udzielonych porad, d) liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej i informacyjnej osób doznających		
4. Udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy	przemocy domowej, liczba utworzonych informatorów, ulotek,		

osobom doznającym przemocy domowej	e) liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy domowej, f) liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych, g) liczba osób doznających przemocy domowej przebywających w ośrodkach wsparcia, h) liczba sporządzonych NK – C, i) liczba rodzin / osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w formie finansowej, rzeczowej, j) liczba osób, którym udzielono schronienia, k) liczba przeprowadzonych diagnoz, l) liczba sporządzonych NK-A przez poszczególnych przedstawicieli instytucji		społeczność lokalna
5. Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy domowej;			
6. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz schronienia osobom doznającym przemocy domowej;			
7. Podnoszenie świadomości osób doznających przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw oraz możliwych reakcji w sytuacji doświadczania przemocy domowej.			
8. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Jedwabne			
II. DRUGI CEL SZCZEGÓŁOWY			
PROWADZENIE ODDZIAŁYWAŃ WOBEC SPRAWCÓW PRZEMOCY DOMOWEJ			
Kierunki działań:			
	WSKAŹNIKI MONITORUJĄCE (ROczne)	TERMIN REALIZACJI DZIAŁAŃ CELU SZCZEGÓŁOWEGO HARMONOGRAM	REALIZATORZY
1. Interwениowanie w sytuacji występowania przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”;	a) liczba przeprowadzonych interwencji, b) liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”; c) liczba osób skierowanych do udziału w	zadanie bieżące, realizowane corocznie	Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnem, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedwabnem, Zespół Interdyscyplinarny w Jedwabnem, placówki
2. Kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osób	programach korekcyjno-edukacyjnych lub		

stosujących przemoc domową ze szczególnym naciskiem na motywowanie ich do udziału w programach oraz informowanie o obowiązujących, nowych, potencjalnych następstwach karnych niezgłoszenia się lub nieukończenia programu;	psychologiczno-terapeutycznych, liczba osób, które ukończyły programy (liczba zaświadczeń), d) liczba przekazanych Policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc, e) liczba podmiotów, z którymi podjęto współpracę, f) liczba osób skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, g) liczba wniosków skierowanych do Prokuratury o zobowiązanie do leczenia odwykowego, h) liczba osób stosujących przemoc domową, i) liczba działań monitorujących		oświatowe, Komenda Miejska Policji w Łomży, Posterunek Policji w Jedwabnem. <u>Partnerzy realizacji:</u> placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościoł i społeczność lokalna.
3. Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie gminy mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy domowej;			
4. Kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osób stosujących przemoc domową ze szczególnym naciskiem na motywowanie ich do udziału w programach oraz informowanie o obowiązujących, nowych, potencjalnych następstwach karnych niezgłoszenia się lub nieukończenia programu;			
5. Podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc domową w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania.			
6. Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Zespół			

Interdyscyplinarny w Jedwabnem			
III. TRZECI CEL SZCZEGÓŁOWY			
Prowadzenie działań profilaktycznych oraz edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej.			
Kierunki działań:			
	WSKAŹNIKI MONITORUJĄCE (ROCZNE)	TERMIN REALIZACJI DZIAŁAŃ CELU SZCZEGÓŁOWEGO HARMONOGRAM	REALIZATORZY
1. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w szczególności tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;	a) liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do dzieci i młodzieży, b) liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do rodziców,	zadanie bieżące, realizowane corocznie	Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnem, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedwabnem, Zespół Interdyscyplinarny w Jedwabnem, placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji w Łomży, Posterunek Policji w Jedwabnem. <u>Partnerzy realizacji:</u> placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościoły i społeczność lokalna.
2. Organizowanie akcji i kampanii informacyjnych ukazujących problem zjawiska przemocy domowej, a także wzbudzających wrażliwość wśród społeczeństwa na występowanie zjawiska przemocy domowej oraz wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za zgłaszanie takich przypadków. Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;	c) liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych w zakresie przemocy domowej, d) liczba programów i kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w których brano udział, e) liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.		
3. Inicjowanie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców na rzecz zapobiegania przemocy wobec dzieci, wychowywanie bez przemocy, podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych,			
4. Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz			

programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;			
5. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne;			
6. Ścisła współpraca z innymi podmiotami na terenie gminy podejmującymi działania mające na celu edukację społeczności lokalnej w kierunku przeciwdziałania przemocy domowej.			
IV. CZWARTY CEL SZCZEGÓŁOWY			
PODNOŚCENIE KOMPETENCJI OSÓB REALIZUJĄCYCH ZADANIA ZWIĄZANE Z PRZEMOCĄ DOMOWĄ			
Kierunki działań:			
	WSKAŹNIKI MONITORUJĄCE (ROczne)	TERMIN REALIZACJI DZIAŁAŃ CELU SZCZEGÓŁOWEGO HARMONOGRAM	REALIZATORZY
1. Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskie Karty, prowadzenia Interwencji Kryzysowej, skutecznego radzenia sobie ze stresem oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu;	a) liczba osób biorących udział w szkoleniach podnoszących swoje kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej; b) liczba zakupionych materiałów szkoleniowych	zadanie stałe	Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnem, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedwabnem, Zespół Interdyscyplinarny w Jedwabnem, placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji w Łomży, Posterunek Policji w Jedwabnem. <u>Partnerzy realizacji:</u> placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Łomży, Sąd Rejonowy w
2. Zapewnienie dostępu pracownikom zawodowym zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do			

specjalistycznej literatury oraz materiałów szkoleniowych.			Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościoł i społeczność lokalna.
--	--	--	---

X. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnem,
- Zespół Interdyscyplinarny w Jedwabnem,
- Posterunek Policji w Jedwabnem,
- Komenda Miejska Policji w Łomży,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jedwabnem,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży,
- Placówki oświatowe,
- Służba zdrowia,
- Sąd Rejonowy w Łomży, kuratorzy sądowi,
- Prokuratura Rejonowa w Łomży
- Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, które w swojej działalności zajmują się przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz ochroną osób doznających przemocy domowej;
- Kościoły i związki wyznaniowe.

XI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.

Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. Monitorowanie i ewaluacja realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o **sprawozdawczość podmiotów** zaangażowanych w jego realizację. **Sprawozdania** z realizacji Programu **podmioty składają do dnia 30 marca każdego roku** do Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedwabnem. Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnem do dnia **30 kwietnia** każdego roku przedkłada Burmistrzowi Miasta i Gminy Jedwabne sprawozdanie z realizacji Programu.

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Miasta i Gminy Jedwabne, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

XIII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Program realizowany będzie na terenie Miasta i Gminy Jedwabne w latach 2024-2030. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.

